

DISZKRÉT MATEMATIKA II (MBNXK112)

végeredmények a gyakorlófeladatokhoz
(2021. május 2.)

1. SZÁMELMÉLET (DIOFANTOSZI EGYENLETEK ÉS KONGRUENCIÁK)

1.1. feladat.

- (a) 7 többszörösei: $\{7k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (b) 420 többszörösei: $\{420k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (c) 4 többszörösei: $\{4k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (d) 7 többszörösei: $\{7k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (e) 264 többszörösei: $\{264k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (f) 28 osztói: $\{\pm 1, \pm 2, \pm 4, \pm 7, \pm 14, \pm 28\}$
- (g) 18 osztói: $\{\pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm 6, \pm 9, \pm 18\}$
- (h) 300 többszörösei: $\{300k : k \in \mathbb{Z}\}$
- (i) 33 osztói: $\{\pm 1, \pm 3, \pm 11, \pm 33\}$

1.2. feladat. 60

1.3. feladat.

- (a) $\text{lko}(a, b) = 4 = -3a + 4b$, $\text{lkkt}(a, b) = 252$
- (b) $\text{lko}(a, b) = 6 = 2a - 5b$, $\text{lkkt}(a, b) = 390$
- (c) $\text{lko}(a, b) = 23 = -3a + 7b$, $\text{lkkt}(a, b) = 2576$
- (d) $\text{lko}(a, b) = 77 = 2a - b$, $\text{lkkt}(a, b) = 7007$
- (e) $\text{lko}(a, b) = 7 = -194a + 75b$, $\text{lkkt}(a, b) = 580139$
- (f) $\text{lko}(a, b) = 13 = -4a - 3b$, $\text{lkkt}(a, b) = 143143$

1.4. feladat. A negyedik egységgyökök, azaz $z = 1, -1, i, -i$.

1.5. feladat.

- (a) $x = 2 + 5t$, $y = -2 - 6t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (b) $x = -1 + 5t$, $y = 3 - 13t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (c) $x = -3 + 7t$, $y = 3 - 6t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (d) $x = 4 + 12t$, $y = -2 - 7t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (e) $x = 2 - 5t$, $y = 2 - 7t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (f) $x = 22 + 5t$, $y = 11 + 3t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (g) $x = -689 + 571t$, $y = 286 - 237t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (h) $x = 1479 + 418t$, $y = -697 - 197t$ ($t \in \mathbb{Z}$)
- (i) nincs megoldása

1.6. feladat.

- (a) $2 = |\{17, 25\}|$
- (b) $7 = |\{10, 13, 16, 19, 22, 25, 28\}|$
- (c) $3 = |\{19, 26, 33\}|$
- (d) $2 = |\{25, 38\}|$

1.7. feladat. $10 \cdot 20 + 1 \cdot 45$ és $1 \cdot 20 + 5 \cdot 45$

1.8. feladat. Végtelen sok megoldás van, íme egy: $12 \cdot 21 - 10 \cdot 25 = 2$.

1.9. feladat.

- (a) Csak a 4-nél lévőt tudja megszerezni.
- (b) $(-2) \cdot a + 3 \cdot b = 12$ (5 ugrás)
- (c) Az első esetben $18 \cdot a + 14 \cdot b = 1000$ (32 ugrás), a második esetben $(-1) \cdot a + 27 \cdot b = 1000$ (28 ugrás).

1.10. feladat. Gombóc Artúr 17 éves (és az ötödik napon fogyott el a csokoládé).

1.11. feladat. 6, 10, 6

1.12. feladat. 7, 5, 10

1.13. feladat. 1, 1, 5

1.14. feladat. 2, 7, 14

1.15. feladat.

(a) 6

(b) 1

(c) 6

(d) 8

(e) 9

(f) 7

1.16. feladat.

(a) $2^{n+2} + 3^{2n+1} = 4 \cdot 2^n + 3 \cdot 9^n \equiv 4 \cdot 2^n + 3 \cdot 2^n = 7 \cdot 2^n \equiv 0 \pmod{7}$

(b) $2^{5n+1} + 5^{n+2} = 2 \cdot 32^n + 25 \cdot 5^n \equiv 2 \cdot 5^n + 25 \cdot 5^n = 27 \cdot 5^n \equiv 0 \pmod{27}$

1.17. feladat.

(a) $x \equiv 3 \pmod{5}$

(b) $x \equiv 11 \pmod{14}$

(c) $x \equiv 2 \pmod{4}$

(d) $x \equiv 5 \pmod{34}$

(e) nincs megoldása

(f) $x \equiv 10 \pmod{13}$

(g) $x \equiv 3 \pmod{4}$

(h) $x \equiv 61 \pmod{73}$

1.18. feladat.

(a) 11, 25

(b) ez lehetetlen

(c) 3, 10, 17, 24 (először: 3, 17)

1.19. feladat. 694

1.20. feladat. 103

1.21. feladat.

(a) $x \equiv 57 \pmod{70}$

(b) $x \equiv 1 \pmod{10}$

(c) $x \equiv 43 \pmod{90}$

(d) $x \equiv 37 \pmod{315}$

(e) $x \equiv -1 \pmod{56}$

(f) $x \equiv 29 \pmod{168}$

(g) nincs megoldása

(h) nincs megoldása

(i) $x \equiv 18 \pmod{35}$

(j) $x \equiv 17 \pmod{30}$

(k) $x \equiv 214 \pmod{315}$

(l) $x \equiv 184 \pmod{210}$

1.22. feladat. 47

1.23. feladat. 31

1.24. feladat.

(a) $x \equiv 12c_1 + 55c_2 \pmod{66}$

(b) $x \equiv 21c_1 + 50c_2 \pmod{70}$

(c) $x \equiv 40c_1 + 45c_2 + 36c_3 \pmod{60}$

2. KOMBINATORIKA

2.1. feladat. $\frac{8!}{1!2!5!} = \binom{8}{5} \binom{3}{2}$

2.2. feladat. 4^5

2.3. feladat. 20^4

2.4. feladat. $7 \cdot 6$

2.5. feladat. $\binom{5}{3} \binom{85}{2}$

2.6. feladat. $\binom{4}{2} \cdot 3!$

2.7. feladat. $\binom{5}{2} \binom{9}{2}$

2.8. feladat. $8! \cdot 2^8$

2.9. feladat. $\frac{5!}{5} \cdot 2^5$

2.10. feladat. $\frac{5!}{5} \cdot 2$

2.11. feladat. $\binom{6}{2} \binom{5}{2} + \binom{6}{3} \binom{5}{1} + \binom{6}{4} \binom{5}{0}$

2.12. feladat. $\binom{15}{3} \binom{5}{2} + \binom{15}{4} \binom{5}{1} + \binom{15}{5} \binom{5}{0}$

2.13. feladat.

(a) $\binom{4}{1} \binom{3}{2} \binom{13}{2} \binom{13}{1} \binom{13}{1} = 4 \cdot 3 \cdot 13^2 \cdot \binom{13}{2}$

(b) $\binom{4}{2} \left[2 \cdot \binom{13}{1} \binom{13}{3} + \binom{13}{2} \binom{13}{2} \right]$

2.14. feladat. $\frac{5!}{2!3!} + \frac{5!}{2!2!1!} + \frac{5!}{1!3!1!}$

2.15. feladat. $\binom{6+4-1}{4}$

2.16. feladat. $\binom{5+10-1}{10}$

2.17. feladat. $\binom{3+30-1}{30}$

2.18. feladat. $\frac{(20+4-1)!}{(4-1)!} = 20! \cdot \binom{20+4-1}{20}$

2.19. feladat. $\frac{(15+3-1)!}{(3-1)!} = 15! \cdot \binom{15+3-1}{15}$

2.20. feladat. $\frac{(24+7-1)!}{(7-1)!} = 24! \cdot \binom{24+7-1}{24}$

2.21. feladat. $\binom{11}{5}$

2.22. feladat. $\binom{6}{4} \cdot 4! \cdot 5!$

2.23. feladat. $\binom{4}{3} \cdot \frac{3!}{2!} \cdot \frac{3!}{2!} = 4 \cdot 3 \cdot 3$

2.24. feladat.

(a) $\binom{7}{7} \cdot \frac{6!}{2!2!2!} \cdot \frac{7!}{2!}$

$$(b) \binom{8}{6} \cdot \frac{6!}{2!2!2!} \cdot \frac{7!}{2!}$$

2.25. feladat. 6

2.26. feladat. 6

2.27. feladat. $7! - 6! \cdot 2$

2.28. feladat.

$$(a) 7! - 5! \cdot 3!$$

$$(b) 7! - 3 \cdot 2 \cdot 6! + 3 \cdot 2 \cdot 5! = \binom{5}{3} \cdot 4! \cdot 3!$$

2.29. feladat.

$$(a) 618$$

$$(b) 240$$

$$(c) 480$$

$$(d) 51$$

$$(e) 592$$

2.30. feladat. $68^8 - 36^8 - 58^8 - 42^8 + 26^8 + 10^8 + 32^8$

2.31. feladat. Összesen 4^6 , ebből $4^6 - 4 \cdot 3^6 + 6 \cdot 2^6 - 4$ szürjektív és 0 injektív.

2.32. feladat. Összesen 6^4 , ebből 0 szürjektív és $6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3$ injektív.

2.33. feladat. $2^n - 2$

2.34. feladat. $3^n - \binom{3}{2} 2^n + 3$

2.35. feladat. $\binom{6}{4} \cdot 3^2 \cdot 2^4 = 2160$

2.36. feladat.

$$(a) \binom{5}{1} \cdot 3^1 \cdot 2^4 = 240$$

$$(b) \binom{5}{2} \cdot 3^2 \cdot 2^3 = 720$$

$$(c) 0$$

$$(d) \binom{5}{3} \cdot 3^3 \cdot 2^2 = 1080$$

2.37. feladat.

$$(a) \binom{12}{6,6,0} - \binom{12}{7,2,3} = -6996$$

$$(b) -\binom{12}{6,5,1} + \binom{12}{7,1,4} = -1584$$

$$(c) -\binom{12}{2,9,1} + \binom{12}{3,5,4} - \binom{12}{4,1,7} = 23100$$

2.38. feladat.

$$(a) \binom{12}{0,6,6} - \binom{12}{2,3,7} \cdot 2^2 + \binom{12}{4,0,8} \cdot 2^4 = -22836$$

$$(b) -\binom{12}{1,5,6} \cdot 2^1 + \binom{12}{3,2,7} \cdot 2^3 = 52272$$

$$(c) -\binom{12}{0,7,5} - \binom{12}{2,4,6} \cdot 2^2 - \binom{12}{4,1,7} \cdot 2^4 = -8712$$

$$(d) \binom{12}{1,4,7} \cdot 2^1 + \binom{12}{3,1,8} \cdot 2^3 = -7920$$

3. SZÁMELMÉLET (MARADÉKOSZTÁLYOK, HATVÁNYOZÁS MODULO m)**3.1. feladat.**

- (a) igen
- (b) nem
- (c) igen
- (d) igen
- (e) nem
- (f) nem
- (g) igen

3.2. feladat.

- (a) $\bar{3}, \bar{13}, \bar{5}$
- (b) $\bar{7}, \bar{13}, \bar{6}$
- (c) $\bar{4}, \bar{16}, \bar{3}$
- (d) $\bar{11}, \bar{15}, \bar{0}$
- (e) $\bar{15}, \bar{12}, \bar{9}$

3.3. feladat.

- (a) nincs megoldása
- (b) $\bar{x} = \bar{4}, \bar{9}, \bar{14}$
- (c) $\bar{x} = \bar{3}$
- (d) $\bar{x} = \bar{3}$
- (e) $\bar{x} = \bar{11}, \bar{25}$
- (f) $\bar{x} = \bar{2}, \bar{6}$
- (g) nincs megoldása
- (h) $\bar{x} = \bar{10}$
- (i) $\bar{x} = \bar{3}, \bar{7}, \bar{11}$

3.4. feladat.

- (a) $\bar{3}^{-1} = \bar{2} \in \mathbb{Z}_5$
- (b) $\bar{88}^{-1} \in \mathbb{Z}_{55}$ nem értelmezett
- (c) $\bar{5}^{-1} = \bar{8} \in \mathbb{Z}_{13}$
- (d) $\bar{9}^{-1} \in \mathbb{Z}_{12}$ nem értelmezett
- (e) $\bar{5}^{-1} = \bar{3} \in \mathbb{Z}_{14}$
- (f) $\bar{29}^{-1} = \bar{68} \in \mathbb{Z}_{73}$

3.5. feladat. Az inverz párok tagjai szorosan egymás mellé vannak írva; amelyik elemnek nincs „párja” az saját magának az inverze.

- (a) $\mathbb{Z}_{15}^* = \{\bar{1}; \bar{2}, \bar{8}; \bar{4}; \bar{7}, \bar{13}; \bar{11}; \bar{14}\}$
- (b) $\mathbb{Z}_7^* = \{\bar{1}; \bar{2}, \bar{4}; \bar{3}, \bar{5}; \bar{6}\}$
- (c) $\mathbb{Z}_8^* = \{\bar{1}; \bar{3}; \bar{5}; \bar{7}\}$
- (d) $\mathbb{Z}_9^* = \{\bar{1}; \bar{2}, \bar{5}; \bar{4}, \bar{7}; \bar{8}\}$
- (e) $\mathbb{Z}_{10}^* = \{\bar{1}; \bar{3}, \bar{7}; \bar{9}\}$
- (f) $\mathbb{Z}_{11}^* = \{\bar{1}; \bar{2}, \bar{6}; \bar{3}, \bar{4}; \bar{5}, \bar{9}; \bar{7}, \bar{8}; \bar{10}\}$

3.6. feladat.

- (a) $\mathbb{Z}_7$ -ben $o(\bar{2}) = 3$, $\bar{2}^{102} = \bar{1}$, $\bar{2}^{2021} = \bar{4}$
- (b) $\mathbb{Z}_7$ -ben $o(\bar{3}) = 6$, $\bar{3}^{201} = \bar{6}$, $\bar{3}^{2021} = \bar{5}$
- (c) $\mathbb{Z}_{10}$ -ben $o(\bar{2})$ nem értelmezett, $\bar{2}^{402} = \bar{4}$, $\bar{2}^{2021} = \bar{2}$
- (d) $\mathbb{Z}_{10}$ -ben $o(\bar{3}) = 4$, $\bar{3}^{402} = \bar{9}$, $\bar{3}^{2021} = \bar{3}$
- (e) $\mathbb{Z}_{15}$ -ben $o(\bar{13}) = 4$, $\bar{13}^{153} = \bar{13}$, $\bar{13}^{2023} = \bar{7}$
- (f) $\mathbb{Z}_{25}$ -ben $o(\bar{21}) = 5$, $\bar{21}^{153} = \bar{11}$, $\bar{21}^{2024} = \bar{6}$

3.7. feladat.

- (a) $\varphi(20) = 8$
- (b) $\varphi(30) = 8$
- (c) $\varphi(60) = 16$
- (d) $\varphi(75) = 40$
- (e) $\varphi(88) = 40$
- (f) $\varphi(128) = 64$
- (g) $\varphi(7!) = 1152$

3.8. feladat.

- (a) $x = 5, 8, 10, 12$
- (b) nincs megoldása
- (c) $x = 7, 9, 14, 18$
- (d) $x = 2^k$ ($k \in \mathbb{N}$)
- (e) $x = 12, 14, 16$
- (f) nincs megoldása
- (g) $x = 3, 4, 6$
- (h) minden $x \in \mathbb{N}$ esetén teljesül

3.9. feladat.

- (a) $3^{65} \equiv 3^1 \equiv 3 \pmod{128}$
- (b) $19^{81} \equiv 19^1 \equiv 19 \pmod{75}$
- (c) $63^{42} \equiv 13^2 \equiv 19 \pmod{50}$
- (d) $42^{62} \equiv 17^2 \equiv 14 \pmod{25}$
- (e) $111^{50} \equiv 7^2 \equiv 49 \pmod{52}$

3.10. feladat.

- (a) $15^{159} \equiv 15^{-1} \equiv 25 \pmod{34}$
- (b) $20^{449} \equiv 20^{-1} \equiv 14 \pmod{31}$
- (c) $6^{418} \equiv 6^{-2} \equiv 25 \pmod{29}$
- (d) $3^{298} \equiv 3^{-2} \equiv 14 \pmod{25}$
- (e) $557^{517} \equiv 27^{-3} \equiv 8 \pmod{53}$

3.11. feladat. $1997^{1998} \equiv (-3)^{-2} \equiv 89 \pmod{100} \implies$ az utolsó két jegy 8 és 9

3.12. feladat. $\underbrace{11 \dots 11}_{99} \equiv 9^{-1} \cdot \underbrace{99 \dots 99}_{99} \equiv 4 \cdot (10^{99} - 1) \equiv 4 \cdot (3^3 - 1) \equiv 4 \cdot 26 \equiv 4 \cdot 5 \equiv -1 \pmod{7} \implies$ ugyanolyan nap lesz, mint amilyen tegnap volt

3.13. feladat.

- (a) $13^{321^{50}} \equiv 13^{41^2} \equiv 13^1 \equiv 13 \pmod{87}$
- (b) $91^{441^{222}} \equiv 3^{1^{222}} \equiv 3 \pmod{88}$
- (c) $80^{111^{50}} \equiv 27^{7^2} \equiv 27^{-3} \equiv 8 \pmod{53}$
- (d) $95^{81^{99}} \equiv 3^{15^{-1}} \equiv 3^3 \equiv 27 \pmod{46}$

3.14. feladat. $711^{185^{937}} \equiv 4^{(-1)^1} \equiv 4^{-1} \equiv 2 \pmod{7} \implies$ ugyanolyan nap lesz, mint holnapután

3.15. feladat. $googolplex = 10^{10^{100}} \equiv 10^4 \equiv (-5)^2 \equiv 4 \pmod{21}$

4. GRÁFELMÉLET

4.1. feladat.

- (a) Nem lehetséges.
- (b) Lehetséges (izomorfia erejéig egyetlen ilyen gráf van).

4.2. feladat.

- (a) Izomorfia erejéig két ilyen gráf van.
- (b) Izomorfia erejéig két ilyen gráf van (az egyiknél $x = 2$, a másiknál $x = 4$).
- (c) Izomorfia erejéig két ilyen gráf van.
- (d) Nincs ilyen gráf.
- (e) Izomorfia erejéig öt ilyen gráf van.
- (f) Izomorfia erejéig egy ilyen gráf van.
- (g) Nincs ilyen gráf.

4.3. feladat.

- (a) Van zárt Euler-vonal (és így nyílt Euler-vonal nincs).
- (b) Van nyílt Euler-vonal (és így zárt Euler-vonal nincs).
- (c) Van nyílt Euler-vonal (és így zárt Euler-vonal nincs).
- (d) Van zárt Euler-vonal (és így nyílt Euler-vonal nincs).
- (e) Nincs Euler-vonal (se zárt, se nyílt).
- (f) Van zárt Euler-vonal (és így nyílt Euler-vonal nincs).
- (g) Van zárt Euler-vonal (és így nyílt Euler-vonal nincs).
- (h) Van zárt Euler-vonal (és így nyílt Euler-vonal nincs).

4.4. feladat.

- (a) Van Hamilton-kör (és így Hamilton-út is).
- (b) Nincs Hamilton-út (és így Hamilton-kör sincs).
- (c) Van Hamilton-kör (és így Hamilton-út is).
- (d) Van Hamilton-kör (és így Hamilton-út is).
- (e) Van Hamilton-út, de Hamilton-kör nincs.
- (f) Van Hamilton-kör (és így Hamilton-út is).
- (g) Van Hamilton-kör (és így Hamilton-út is).
- (h) Van Hamilton-út, de Hamilton-kör nincs.

4.5. feladat.

- (a) Síkgráf.
- (b) Síkgráf.
- (c) Síkgráf.
- (d) Nem síkgráf.
- (e) Nem síkgráf.
- (f) Síkgráf.
- (g) Nem síkgráf.
- (h) Nem síkgráf.

4.6. feladat.

- (a) 1
- (b) 2
- (c) 3
- (d) 6
- (e) 2
- (f) 3
- (g) 6
- (h) 11
- (i) 3

(j) 6

4.7. feladat.

(a) 2 és 18 között bármennyi lehet (de az összegük 20 kell legyen).

(b) 3

(c) 9

4.8. feladat. 21

4.9. feladat. 3

4.10. feladat.

(a) Nem páros gráf.

(b) Páros gráf.

(c) Nem páros gráf.

(d) Páros gráf.

(e) Nem páros gráf.

(f) Páros gráf.

(g) Páros gráf.

(h) Páros gráf.

(i) Nem páros gráf.

4.11. feladat.

(a) $\nu(G) = \tau(G) = 4$

(b) $\nu(G) = \tau(G) = 3$

(c) $\nu(G) = \tau(G) = 6$

(d) $\nu(G) = \tau(G) = 5$

(e) $\nu(G) = \tau(G) = 10$

(f) $\nu(G) = \tau(G) = 4$

(g) $\nu(G) = \tau(G) = 5$

(h) $\nu(G) = \tau(G) = 6$

(i) $\nu(G) = \tau(G) = 10$

5. ABSZTRAKT ALGEBRA

5.1. feladat.

- (a) igen
- (b) nem
- (c) nem
- (d) igen
- (e) nem
- (f) nem
- (g) igen

5.2. feladat.

- (a) igen
- (b) igen
- (c) nem
- (d) igen
- (e) nem
- (f) nem

5.3. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; c zéruselem; a egységelem; a inverze a ; b inverze b ; c -nek nincs inverze; d -nek nincs inverze.

5.4. feladat. Nem kommutatív; nem asszociatív; nem kancellatív; nincs zéruselem; b egységelem; a inverzei c és d ; b inverze b ; c inverzei a és c ; d inverze a .

5.5. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; $\bar{0}$ zéruselem; $\bar{1}$ egységelem; $\bar{0}$ -nak nincs inverze; $\bar{1}$ inverze $\bar{1}$; $\bar{2}$ inverze $\bar{3}$; $\bar{3}$ inverze $\bar{2}$; $\bar{4}$ inverze $\bar{4}$.

5.6. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; $\{u, v\}$ zéruselem; $\emptyset$ egységelem; $\emptyset$ inverze $\emptyset$; a többi elemnek nincs inverze.

5.7. feladat. Kommutatív; asszociatív; kancellatív; nincs zéruselem; 1 egységelem; 1 inverze 1 ; -1 inverze -1 ; i inverze $-i$; $-i$ inverze i .

5.8. feladat. Nem kommutatív; nem asszociatív; nem kancellatív; nincs zéruselem; nincs egységelem (így inverzeket nem is lehet értelmezni).

5.9. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; 1 zéruselem; 3 egységelem; 3 inverze 3 ; a többi elemnek nincs inverze.

5.10. feladat. Kommutatív; asszociatív; kancellatív; nincs zéruselem; w egységelem; u inverze v ; v inverze u ; w inverze w .

5.11. feladat. Kommutatív; asszociatív; kancellatív; nincs zéruselem; -23 egységelem; a inverze $-46 - a$ (minden $a \in \mathbb{Z}$ esetén).

5.12. feladat. Nem kommutatív; nem asszociatív; nem kancellatív; nincs zéruselem; nincs egységelem (így inverzeket nem is lehet értelmezni).

5.13. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; 3 zéruselem; 4 egységelem; 3 -nak nincs inverze; a inverze $\frac{8-3a}{3-a}$ (minden $a \in \mathbb{R} \setminus \{3\}$ esetén).

5.14. feladat. Nem kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; nincs zéruselem; nincs egységelem (így inverzeket nem is lehet értelmezni).

5.15. feladat. Nem kommutatív; nem asszociatív; kancellatív; nincs zéruselem; nincs egységelem (így inverzeket nem is lehet értelmezni).

5.16. feladat. Kommutatív; asszociatív; nem kancellatív; 2 zéruselem; 3 egységelem; 2 -nek nincs inverze; a inverze $\frac{2a-3}{a-2}$ (minden $a \in \mathbb{R} \setminus \{2\}$ esetén).

5.17. feladat.

- (a) Félcsoport (és így grupoid is).
- (b) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (c) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (d) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).

- (e) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (f) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (g) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (h) Nem is grupoid.
- (i) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (j) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (k) Nem is grupoid.
- (l) Csoport (és így monoid, félcsoport, grupoid is).

5.18. feladat.

- (a) Nem is grupoid.
- (b) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (c) Félcsoport (és így grupoid is).
- (d) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (e) Félcsoport (és így grupoid is).
- (f) Nem is grupoid.
- (g) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).

5.19. feladat.

- (a) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (b) Grupoid.
- (c) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (d) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (e) Grupoid.
- (f) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).

5.20. feladat.

- (a) Grupoid.
- (b) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).
- (c) Grupoid.
- (d) Félcsoport (és így grupoid is).
- (e) Monoid (és így félcsoport, grupoid is).
- (f) Abel-csoport (és így csoport, monoid, félcsoport, grupoid is).

5.21. feladat.

- (a) Test (és így gyűrű is).
- (b) Test (és így gyűrű is).
- (c) Test (és így gyűrű is).
- (d) Gyűrű, de nem test.
- (e) Nem is gyűrű.
- (f) Mindegyik gyűrű, $\mathbb{Z}_2$, $\mathbb{Z}_3$ és $\mathbb{Z}_5$ még test is.
- (g) Gyűrű, de nem test.
- (h) Test (és így gyűrű is).
- (i) Gyűrű, de nem test.
- (j) Test (és így gyűrű is).
- (k) Gyűrű, de nem test.
- (l) Nem is gyűrű.

5.22. feladat.

- (a) $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, igaz $\mapsto \bar{0}$, hamis $\mapsto \bar{1}$
- (b) $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, igaz $\mapsto \bar{1}$, hamis $\mapsto \bar{0}$
- (c) $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $1 \mapsto \bar{0}$, $-1 \mapsto \bar{2}$, $i \mapsto \bar{1}$, $-i \mapsto \bar{3}$ (de jó az is, hogy $1 \mapsto \bar{0}$, $-1 \mapsto \bar{2}$, $i \mapsto \bar{3}$, $-i \mapsto \bar{1}$)
- (d) $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $1 \mapsto \bar{0}$, $-1 \mapsto \bar{1}$
- (e) $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $a \mapsto \bar{1}$, $b \mapsto \bar{3}$, $c \mapsto \bar{0}$, $d \mapsto \bar{2}$

5.23. feladat.

- (a) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{C}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{B}$ (a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, igaz $\mapsto 1$, hamis $\mapsto 0$).
- (b) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{C}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{B}$ (a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $1 \mapsto 1$, $2 \mapsto 2$, $3 \mapsto 0$).
- (c) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{B}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{C}$ (pl. a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{C}$, $\emptyset \mapsto 2$, $\{1\} \mapsto 0$, $\{2\} \mapsto 3$, $\{1, 2\} \mapsto 1$).
- (d) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{B}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{C}$ (a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{C}$, igaz $\mapsto 1$, hamis $\mapsto 0$).
- (e) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{C}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{B}$ (a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $-1 \mapsto 1$, $0 \mapsto 2$, $1 \mapsto 0$).
- (f) $\mathbb{A} \not\cong \mathbb{C}$ és $\mathbb{A} \cong \mathbb{B}$ (pl. a következő izomorfizmus mellett: $\varphi: \mathbb{A} \rightarrow \mathbb{B}$, $\bar{1} \mapsto 0$, $\bar{2} \mapsto 1$, $\bar{3} \mapsto 3$, $\bar{4} \mapsto 2$).

5.24. feladat.

- (a) $[c, d] = \{a, b, c, d\}$
- (b) $[a, b] = \{a, b\}$
- (c) $[a] = \{a\}$
- (d) $[a, d] = \{a, b, d\}$
- (e) $[d] = \{a, b, d\}$

5.25. feladat.

- (a) $[a] = \{a\}$
- (b) $[b] = \{a, b, c\}$
- (c) $[b, c] = \{a, b, c\}$
- (d) $[a, d] = \{a, d\}$
- (e) $[c, d] = \{a, b, c, d\}$

5.26. feladat.

- (a) $[2, 9] = \{2, 4, 6, 8, 9, 10, \dots\} = \mathbb{N} \setminus \{1, 3, 5, 7\}$
- (b) $[2, 5] = \{2, 4, 5, 6, \dots\} = \mathbb{N} \setminus \{1, 3\}$
- (c) $[3, 5] = \{3, 5, 6, 8, 9, 10, \dots\} = \mathbb{N} \setminus \{1, 2, 4, 7\}$
- (d) $[4, 10] = \{4, 8, 10, 12, \dots\} = \{2k : k \in \mathbb{N}\} \setminus \{2, 6\}$

5.27. feladat.

- (a) $[2, 9] = \{2^k \cdot 3^{2\ell} : k, \ell \in \mathbb{N}_0, k + \ell \geq 1\}$
- (b) $[2, 5] = \{2^k \cdot 5^\ell : k, \ell \in \mathbb{N}_0, k + \ell \geq 1\}$
- (c) $[3, 5] = \{3^k \cdot 5^\ell : k, \ell \in \mathbb{N}_0, k + \ell \geq 1\}$
- (d) $[4, 10] = \{2^k \cdot 5^\ell : k, \ell \in \mathbb{N}_0, k \geq \ell, k \equiv \ell \pmod{2}, k + \ell \geq 1\}$

5.28. feladat.

- (a) nem kompatibilis
- (b) kompatibilis
- (c) kompatibilis
- (d) nem kompatibilis
- (e) kompatibilis
- (f) nem kompatibilis
- (g) kompatibilis

5.29. feladat.

- (a) kompatibilis
- (b) kompatibilis
- (c) nem kompatibilis
- (d) kompatibilis
- (e) nem kompatibilis
- (f) kompatibilis
- (g) kompatibilis

5.30. feladat.

- (a) nem kompatibilis
- (b) kompatibilis

5.31. feladat.

- (a) nem kompatibilis
- (b) kompatibilis

5.32. feladat.

- (a) igen
- (b) igen
- (c) igen
- (d) nem
- (e) igen
- (f) igen
- (g) igen
- (h) nem
- (i) nem
- (j) igen
- (k) nem
- (l) igen
- (m) igen
- (n) igen
- (o) nem

6. CSOPORTOK

6.1. feladat.

- (a) nem
- (b) igen
- (c) nem
- (d) nem
- (e) igen
- (f) nem
- (g) nem
- (h) igen
- (i) igen
- (j) nem
- (k) nem
- (l) nem
- (m) igen
- (n) nem
- (o) igen
- (p) nem

6.2. feladat.

- (a) $[B] = \mathbb{Z}$
- (b) $[B] = \{a \in \mathbb{Z} : 2 \mid a\}$
- (c) $[B] = \mathbb{Z}$
- (d) $[B] = \mathbb{Z}$
- (e) $[B] = \{a \in \mathbb{Z} : 5 \mid a\}$
- (f) $[B] = \{a \in \mathbb{Z} : 3 \mid a\}$
- (g) $[B] = \{\overline{0}, \overline{2}, \overline{4}, \overline{6}, \overline{8}, \overline{10}, \overline{12}\}$
- (h) $[B] = \mathbb{Z}_{15}$
- (i) $[B] = \{\overline{0}, \overline{5}, \overline{10}\}$
- (j) $[B] = \mathbb{Z}_{16}$
- (k) $[B] = \{\overline{0}, \overline{3}, \overline{6}, \overline{9}, \overline{12}, \overline{15}, \overline{18}\}$
- (l) $[B] = \{\overline{0}, \overline{2}, \overline{4}, \overline{6}, \overline{8}, \overline{10}, \overline{12}\}$
- (m) $[B] = \mathbb{Z}_{15}$
- (n) $[B] = \{\overline{0}, \overline{5}, \overline{10}\}$
- (o) $[B] = \mathbb{Z}_{16}$
- (p) $[B] = \mathbb{Z}_{14}$
- (q) $[B] = \{\overline{0}, \overline{3}, \overline{6}, \overline{9}, \overline{12}, \overline{15}, \overline{18}\}$
- (r) $[B] = \{\frac{k}{6} : k \in \mathbb{Z}\}$
- (s) $[B] = \{2^k 3^\ell : k, \ell \in \mathbb{Z}\}$
- (t) $[B] = \mathbb{Z}[i] = \{a + bi : a, b \in \mathbb{Z}\}$ (Gauss-egészek)
- (u) $[B] = E_4 = \{1, -1, i, -i\}$ (negyedik egységgyökök)
- (v) $[B] = \{\overline{1}, \overline{2}, \overline{4}\}$
- (w) $[B] = \{\overline{1}, \overline{2}, \overline{3}, \overline{4}, \overline{5}, \overline{6}\} = \mathbb{Z}_7^*$
- (x) $[B] = \{\overline{1}, \overline{2}, \overline{4}, \overline{8}\}$
- (y) $[B] = \{\overline{1}, \overline{4}\}$
- (z) $[B] = \{\overline{1}, \overline{8}, \overline{13}, \overline{20}\}$

6.3. feladat.

- (a) $o(a) = 4$
- (b) $o(a) = 10$
- (c) $o(a) = 20$

- (d) $o(a) = 5$
- (e) $o(a) = 20$
- (f) $o(a) = 21$
- (g) $o(a) = 7$
- (h) $o(a) = 3$
- (i) $o(a) = 21$
- (j) $o(a) = 7$
- (k) $o(a) = 5$
- (l) $o(a) = 30$
- (m) $o(a) = 3$
- (n) $o(a) = 10$
- (o) $o(a) = 15$
- (p) $o(a) = \infty$
- (q) $o(a) = 2$
- (r) $o(a) = \infty$
- (s) $o(a) = \infty$
- (t) $o(a) = \infty$
- (u) $o(a) = 4$
- (v) $o(a) = 3$
- (w) $o(a) = 6$
- (x) $o(a) = 4$
- (y) $o(a) = 2$
- (z) $o(a) = 3$